

Teatterin lausunto esittävien taiteiden valtionosuusuudistukseen

Positiivista esityksessä ovat uusien esittävän taiteen toimijoiden mahdollisuus päästä rahoitukseen käsiksi sekä alueellisen saavutettavuuden painotus. Määräaikainen rahoitus mahdollistaa sekä muutokset kentän sisällä että Kemin näkökulmasta rahoituksen varmuuden todennäköisesti kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Vuosittain tarkastettavan rahoituksen tilalle ehdotettava jako 6-, 3- ja 1-vuotisiin rahoituksiin on hyvä, samoin kertaluonteinen 5-vuotinen rahoitus. Rahoituksen läpinäkyvyys ja tasa-arvoinen yksikköhinta ovat hyviä periaatteita.

Uudistus ei tule ohjaamaan Kemin kaupunginteatterin toimintaa muuten kuin entistä pitkäjänteisempään suuntaan. Rahoitus tulee edelleen perustumaan henkilötyövuosiin joiden hinta nousee 37 prosentista 39:ään. Henkilötyövuosien myöntämiskriteerejä kuitenkin uudistetaan, joten täsmällistä vaikutusta Kemin kaupungin taloudelle ei voida vielä tietää. Lisää rahaa tuskin on kuitenkaan tulossa, sillä Kemille korvattavat henkilötyövuodet ovat tällä hetkellä keskimääräistä lähempänä toteutuneita. Muut lisäpainotukset vaatisivat tiukkaa erikoistumista, mutta toimintayksikön sijaitseminen harvaan asutulla alueella pitää toivottavasti rahoituksen lähellä nykyistä tasoa.

Määräaikaista rahoitusta on haettava kolmen vuoden välein uudestaan, mikä aiheuttaa lisätyötä ja pientä epävarmuutta pitkäjänteiseen suunnitteluun. Haasteena tulevat olemaan myös teatterinjohtajien lyhyet kaudet, jolloin jokaisesta tärkeästä hakemuksesta saattaa vastata eri henkilö. Tämä tulee olemaan riski, sillä hyvän hakemuksen kirjoittamisella saattaa olla suuri merkitys rahoitusta myönnettäessä. Lakiehdotus myös painottaa hyvän johtajuuden vaatimuksia, mikä saattaa tulevaisuudessa pakottaa Kemin kahden johtajan malliin:

*”Pykälän 2 kohta koskee toimintayksikön toimintaa johtavan ja 3 kohta vastaavasti toimintayksikön taiteellista toimintaa johtavan henkilön kelpoisuudelle asetettavia vaatimuksia. Molemmilta edellytettäisiin joko kyseiseen tehtävään soveltuva koulutus tai riittävä perehtyneisyys tehtävälleen. Vaikka johtajalta ja taiteelliselta johtajalta vaadittavat edellytykset ovat sanamuodoltaan samat, koulutusta tai perehtyneisyyttä arvioitaisiin suhteessa kyseiseen tehtävään ja sen asettamiin vaatimuksiin. Riittävä perehtyneisyys edellyttää alan työkokemusta. Tehtävien ei tarvitsisi olla päätoimisia. **Toimintayksikön toimintaa ja taiteellista toimintaa voisi johtaa myös sama henkilö edellyttäen, että tämä täyttää sekä toimintayksikön toimintaa johtavalle että taiteellista toimintaa johtavalle henkilölle säädetyt edellytykset.**” (4 §, s. 44–45).*

Uudistus tulee voimaan aikaisintaan vuonna 2020, mutta edes uudistusta valmistellut työryhmä ei päässyt yksimielisyyteen kaikista sisällöistä ja painotuksista, joten suunnitelmaa todennäköisesti muutetaan tarkistuskierroksen jälkeen. Ennen koelaskelmia on mahdotonta sanoa miten uudistus vaikuttaa Kemin kaupungin talouteen.

Isoin ongelma työryhmän ehdotuksessa on, ettei uudistukseen esitetä lisärahoitusta muuten kuin siirtymäkaudeksi. Kun jakajien määrä lisääntyy, kaikki kärsivät eikä odotettua suurta tuuletusta lakiin saada aikaiseksi. Työllisyys ei kasva eikä riskejä oteta nykyistä enempää. **Toivomme, että uudistuksen toteuttamiseen varataan riittävät taloudelliset edellytykset lisärahoituksen muodossa.**